

HUERTA DE VALENCIA: AGRARISCH THEATER

Achter de muren van Valencia onthult de 'Huerta' meer dan alleen landbouwgrond. Het is een levendig cultureel landschap dat de tand des tijds heeft doorstaan. Ontdek hoe klimaat, economie en politiek samenkomen in dit agrarisch theater, waar de hoofdrol is weggelegd voor duurzaamheid in de transitie van traditie naar levensvatbaarheid.

Valencia is de derde grootste stad van Spanje, en is omringd door vruchtbare vlaktes die bekend staan als de *Huerta de Valencia*. Dit gebied herbergt een uniek landbouwsysteem met een complex irrigatienetwerk dat teruggaat tot de Moorse periode en valt onder de jurisdictie van het *Tribunal de las Aguas*, het oudste actieve gerechtelijke orgaan in Europa, dat onder andere gaat over irrigatiebeheer. De Huerta vertegenwoordigt meer dan alleen een agrarisch landschap: het is een belichaming van de geschiedenis, geografie, politiek en cultuur van de regio. Met ongeveer 6000 kleinschalige boerderijen levert het gebied niet alleen voedsel aan de inwoners van Valencia, maar fungeert het ook als een cultureel landschap dat door de eeuwen heen is gevormd door de interactie tussen mens en natuur.

Voorstedelijke landbouwsystemen zoals de Huerta vervullen een essentiële rol in het voorzien van de behoeften van stadsbewoners. Ze bieden naast voedsel ook belangrijke ecologische en recreatieve diensten. Desondanks worden deze systemen vaak bedreigd door diverse factoren, waaronder veranderingen in grondgebruik. Dit geldt ook voor de Huerta, waar, ondanks het

culturele belang, de levensvatbaarheid van het systeem onder druk staat. Levensvatbaarheid betekent hier het succesvol opereren als een cultureel landschap, rekening houdend met economische, politieke, culturele en ecologische aspecten.

Met het oog op het behoud van de Huerta is agrarische regelgeving geïmplementeerd als onderdeel van de *Ley de la Huerta de Valencia*. De totstandkoming van deze wet is gebaseerd op het politieke belang van de Huerta voor het stedelijk gebied van Valencia. Deze regelgeving, bedoeld om het cultureel erfgoed te beschermen, beïnvloedt de levensvatbaarheid op diverse manieren. Het beperkt bijvoorbeeld de moderniseringsinspanningen van boeren, wat directe gevolgen heeft voor de economische levensvatbaarheid. Daarnaast heeft deze regelgeving ook invloed op de politieke levensvatbaarheid. Politieke veranderingen hebben geleid tot frequente wijzigingen in het agrarisch beleid die vaak voorbij gaan aan de behoeften van de boeren en andere gebruikers. Ook vormen de druk van geïmporteerde producten, stedelijke uitbreiding en klimaatverandering uitdagingen voor de ecologische en economische levensvatbaarheid van de Huerta. De agrarische

regelgeving, bedoeld om het cultureel erfgoed te beschermen, staat uiteindelijk recht tegenover de economische en politieke belangen van de Huerta. Het onderzoek waar dit artikel uit voortvloeit had als primair doel een bijdrage te leveren aan het behoud van de levensvatbaarheid van de Huerta door het identificeren van factoren die de kleinschalige landbouw beïnvloeden. Daarvoor werd een levensvatbaarheidskader ontwikkeld dat strategieën formuleert om een duurzame toekomst voor de landbouw in de Huerta te waarborgen. Dit artikel biedt inzicht in de uitdagingen van en kansen voor de Huerta door verschillende aspecten van dit kader te onderzoeken. We stellen een aantal resulterende strategieën voor als praktische maatregelen om de veerkracht van dit agrarische systeem te versterken en de bijdrage aan de duurzaamheid van de regio te waarborgen.

Het levensvatbaarheidskader omvat vier dimensies: economisch, ecologisch, politiek en cultureel. Economische levensvatbaarheid beslaat de manier waarop boeren hun inkomen verwerven uit de landbouw in de Huerta. Dit wordt beïnvloed door factoren zoals opbrengsten, investeringskosten en de beschikbaarheid en bereikbaarheid van markten, inclusief bijbehorende marketingstrategieën. Ecologische levensvatbaarheid verwijst naar de capaciteit van het ecosysteem om ecologische integriteit en stabiliteit te behouden, waarbij het streven is om de oorspronkelijke biodiversiteit te handhaven. Dit wordt beïnvloed door onder andere klimaatverandering, landbouwpraktijken en groene infrastructuur. Politieke levensvatbaarheid meet in welke mate politieke factoren de huidige landbouwpraktijken in de Huerta de Valencia beïnvloeden. Het is afhankelijk van factoren zoals wetten en regelgeving, machtsverhoudingen en veranderingen in grondgebruik. De culturele levensvatbaarheid van de Huerta de Valencia wordt bepaald door de duurzaamheid van de culturele elementen, waaronder traditionele landbouwpraktijken, instituties en het unieke landschap. Dit is verbonden met onderwijs, cultureel erfgoed en geschiedenis.

We interviewden verschillende belanghebbenden, waaronder onderzoekers, boeren, studenten, leden van het *Tribunal de las Aguas* en vertegenwoordigers van NGO's, om de factoren te achterhalen die de diverse dimensies van levensvatbaarheid beïnvloeden. Daarbij voerden we een inductieve thematische analyse uit op de interviews. Deze interviews waren gefocust op diverse factoren, bestaande uit de waarden van belanghebbenden met betrekking tot het irrigatiesysteem, de beperkingen waarmee de landbouw te maken heeft, en de resulterende spanningen en tegenstrijdigheden. We onderzochten diverse strategieën om de geïdentificeerde waarden, beperkingen, spanningen en tegenstrijdigheden in kaart te brengen en zo de toekomstige levensvatbaarheid van de Huerta de Valencia te waarborgen. Deze strategieën vergeleken we met de literatuur om hun impact op het levensvatbaarheidskader te beoordelen.

De Huerta vertegenwoordigt meer dan alleen een agrarisch landschap

Beperkingen van levensvatbaarheid

De bevindingen wijzen op aanzienlijke beperkingen van de levensvatbaarheid van de Huerta de Valencia als een cultureel landschap. Vanuit een economisch perspectief zijn er beperkingen voor de landbouw, met betrekking tot de optimalisatie van

landbouwopbrengsten en beschikbare markten. Het gebrek aan rendabiliteit in de landbouw heeft grote gevolgen, waarbij lage prijzen voor Huerta-producten het inkomen van boeren aanzienlijk beperken. Respondenten benadrukken dat de lage prijzen worden toegeschreven aan intense internationale concurrentie, beperkte efficiëntie door kleine perceelgroottes en een significante afname van landbouwgrond. Een respondent drukte dit scherp uit: "De perceelgroottes zijn te klein voor winstgevend landbouw. Vroeger waren ze groot genoeg voor boeren om concurrerend te zijn, maar nu ervaren ze problemen door de buitensporig afgenomen grootte van de percelen." Voorschriften van de Ley de la Huerta, die automatisering, mechanisering of uitbreiding verbieden, dragen bij aan deze economische beperkingen. Beperkte marktkansen versterken het probleem doordat supermarkten kiezen voor goedkopere geïmporteerde producten. Boeren ervaren dit als onrechtvaardig, aangezien supermarkten het merendeel van de opbrengsten krijgen.

Ten tweede worden er ecologische beperkingen ervaren. Klimaatverandering oefent druk uit op de ecologische stabiliteit van de Huerta, voornamelijk in de vorm van toenemende droogte. Tegelijkertijd biedt de Huerta ook mogelijkheden omdat het kan dienen als groene bufferinfrastructuur voor het behoud van biodiversiteit en waterbronnen. Het milieu heeft echter niet altijd de hoogste prioriteit gekregen in het gebied, omdat boeren zich "... meer zorgen maken over economische duurzaamheid en levensonderhoud." De ecologische levensvatbaarheid wordt dus als minder belangrijk ervaren en verdwijnt naar de achtergrond.

Ten derde, het meest significante politieke aspect dat de levensvatbaarheid van de Huerta beïnvloedt, zijn onevenwichtige machtsverhoudingen tussen verschillende actoren. De frequente veranderingen in regeringen en beleid ondermijnen het vertrouwen van boeren. Tijdens de interviews kwam naar voren dat "... inheemse Valencianen zijn blootgesteld aan veel politieke machtsveranderingen, en ze hebben het gevoel dat ze vaak over het hoofd worden gezien." De oorzaak hiervan wordt gezien dat huidige regels zich meer richten op cultureel erfgoed dan op economische levensvatbaarheid. Boeren ervaren de regels van de Ley de la Huerta als te restrictief. Dit werd ondersteund door de wetenschappelijke actoren, die aangaven dat "... de regering in het verleden voornamelijk bezig was met de ontwikkeling van het stedelijk gebied, wat heeft geleid tot het nalaten van de

Een kleine stuw met bijbehorende irrigatiekanalen als onderdeel van het oorspronkelijke Moorse irrigatiesysteem. Bron: Alfred Paarlberg

regering om de benodigde aandacht te geven aan de agrarische sector." Hoewel machtsverhoudingen als een uitdaging werden beschouwd, vonden er wel al merkbare veranderingen plaats op dit gebied. Uit de interviews blijkt dat "... de huidige wetgevers meer aandacht besteden aan de levensvatbaarheid van kleinschalige landbouw". Dit uit zich onder andere in vernieuwde interesse in een zero-kilometer beleid, waar aandacht wordt besteed aan regelgeving die de distributie van lokale productie moet stimuleren. Deze ontwikkeling is nog pril en heeft nog niet geleid tot wijzigingen in de huidige wetgeving, maar het wijst op een mogelijke verschuiving naar een beleidsbenadering die gunstiger is voor kleinschalige landbouwers.

Ten vierde lijken culturele factoren geen aanzienlijke negatieve invloed te hebben op de levensvatbaarheid van de Huerta. Hoewel cultureel erfgoed en traditionele landbouwpraktijken als cruciaal worden beschouwd, valt een generatiekloof in hechting aan dit erfgoed op. Oudere generaties waarderen de Huerta vanwege de culturele en historische waarde, terwijl de jongere generatie dit als vanzelfsprekend beschouwt. De mentaliteit van de jongere generatie is van cruciaal belang voor de culturele duurzaamheid, maar wantrouwen in de behoudsinspanningen van de overheid beïnvloedt de culturele levensvatbaarheid omdat boeren beperkingen ervaren zonder overheidssteun.

Aanbevelingen voor versterking

Deze bevindingen benadrukken de complexe uitdagingen van de Huerta de Valencia en pleiten voor geïntegreerde strategieën om de levensvatbaarheid op cultureel, economisch en ecologisch vlak te waarborgen. In totaal werden tijdens de interviews vier strategieën geïdentificeerd en naar haalbaarheid toe getoetst aan de relevante literatuur. Deze strategieën omvatten onder meer het vergroten van educatie en bewustwording, het ontwikkelen van een gelokaliseerd voedselsysteem, het verhogen van de prijzen van Huerta-producten, en het faciliteren van investeringen. Hoewel deze aanbevelingen hieronder afzonderlijk worden gepresenteerd, zijn ze onderling verbonden omdat ze allemaal gericht zijn op het aanpakken van de voornaamste belemmeringen voor de levensvatbaarheid van de Huerta de Valencia, met een focus op economische en culturele aspecten.

De geïnterviewden vinden educatie en bewustwording cruciale pijlers om de culturele en ecologische waarde van de Huerta de Valencia te benadrukken. De culturele waarde van de Huerta krijgt momenteel weinig erkenning, vooral bij lokale bewoners, boeren en wetenschappers. Om dit te veranderen, kunnen bewustwordingsinitiatieven gericht worden op drie belangrijke belanghebbenden: jongere generaties, stadsbewoners en toeristen. Het betrekken van jongeren is van vitaal belang omdat de huidige boerengeneratie aan het vergrijzen is. Door de Huerta en haar belang op te nemen in lokale schoolcurricula kan de jongere generatie meer betrokkenheid tonen en een hechtere band ontwikkelen met de Huerta en haar producten.

Verder stelden de geïnterviewden voor hun gelokaliseerd voedselsysteem te ondersteunen door de kwaliteit van Huerta-producten te benadrukken. Dit kan door het creëren van speciale secties in supermarkten met lokale producten of een merk in het leven roepen gericht op Huerta de Valencia-producten. Het brandmerken van producten kan bijvoorbeeld een effectieve manier kan zijn om de verbinding tussen het gebied en het publiek te vergroten.

Een essentiële aanbeveling is een prijsverhoging van Huerta-producten om een eerlijke prijs te creëren die rekening houdt met de hoge investerings- en productiekosten vergeleken met buitenlandse producten. Een Huerta-merk kan hierbij een rol spelen om consumenten bewust te maken van de oorsprong en het belang van deze producten. Subsidies of extra fondsen vanuit Spanje of de EU zouden de inkomsten van boeren beschermen, maar sommige boeren uiten terughoudendheid vanwege zorgen

over kosten en afhankelijkheid van subsidies. Minimumlonen voor boeren en het toepassen van certificaten met betrekking tot de ecologische waarde van het gebied kunnen hier dienen als mogelijke oplossingen.

Een ander aspect dat kan worden aangepakt, is de beperkende regelgeving van de *Ley de la Huerta* die moderniseringsinspanningen van boeren belemmert. Als men modernisering toestaat, zoals het invoeren van druppelirrigatie, kan de productiviteit verhogen en de Huerta de Valencia weer concurrerend maken. Dergelijke moderniseringsopties kunnen leiden tot een verlaagde waterconsumptie zolang de productie niet verhoogd wordt. Hiermee verkleint de gevoeligheid van de landbouw aan droogteperiodes en daarmee ook de druk op het ecologische aspect van de levensvatbaarheid. Deze aanbevelingen hebben het potentieel om zowel de economische als culturele levensvatbaarheid van de Huerta de Valencia te verbeteren.

Een holistische benadering

Dit onderzoek benadrukt de noodzaak van geïntegreerde strategieën om de levensvatbaarheid van de Huerta de Valencia te waarborgen. De voorgestelde aanbevelingen, gericht op educatie en bewustwording, stimulatie van een gelokaliseerd voedselsysteem, prijsbeleid en modernisering, hebben het potentieel om zowel de economische als culturele dimensies van de levensvatbaarheid te versterken. Het is essentieel om een evenwicht te vinden tussen behoud van cultureel erfgoed en noodzakelijke moderniseringsinspanningen. De resultaten benadrukken het belang van een holistische benadering waarbij economische, ecologische, politieke en culturele aspecten met elkaar worden verbonden. Door deze geïntegreerde benadering komen duurzame oplossingen naar boven om de Huerta de Valencia te behouden als een cruciaal cultureel landschap dat zowel voedsel levert als de geschiedenis en identiteit van de regio belichaamt. Een implementatie van deze aanbevelingen kan bijdragen een duurzame toekomst voor dit unieke agrarische systeem en haar gebruikers.

Literatuurselectie

- Green, C. L. (2008) The Tribunal de las Aguas: A minor jurisprudence, not jurisprudentially minor. *Law & Literature*, 20(1), pp. 89-113.
- Marques-Perez, I., & Segura, B. (2018) Integrating social preferences analysis for multifunctional peri-urban farming in planning. An application by multi-criteria analysis techniques and stakeholders. *Agroecology and Sustainable Food Systems*, 42(9), pp. 1029-1057.
- Martí, P., & García-Mayor, C. (2020) The Huerta agricultural landscape in the Spanish Mediterranean arc: One landscape, two perspectives, three specific huertas. *Land*, 9(11), 460.
- Melo, C. (2020) L'Horta de València: Past and present dynamics in landscape change and planning. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 15(1), pp. 28-44.

Alfred Paarlberg (alfred.paarlberg@wur.nl) is een masterstudent Klimaatstudies en Internationaal Land- en Waterbeheer aan Wageningen University. Zijn onderzoek richt zich op de integratie van interdisciplinaire vraagstukken binnen de context van klimaat, water en de samenleving.